

BRANDOS EGZAMINO UŽDUOČIŲ KRITERINIO VERTINIMO LYGIAI

1 lentelė. Rašinio turinio kriteriniai lygiai

LYGIAI	RAŠINIO TURINYS
III	<p>Tema puikiai suvokta, tekstas nuo pradžios iki galo rodo išskirtinius gebėjimus analizuoti ir apibendrinti. Išanalizuoti svarbiausi problemos / temos aspektai ir jų sąsajos. Tezė atskleista išsamiai – nuo bendro pobūdžio teiginių iki konkrečių detalių (arba atvirkščiai). Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti. Teksto struktūra logiška: įžanga kryptinga, išvados pagrįstos; dėmesys sutelktas į tezės įrodymą; išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo balansas; nėra nereikalingos informacijos. Rašančiojo požiūris aiškus, esmingai pagrįstas, įtikinamas; kur dera, pristatoma kitokia nuomonė ir su ja polemizuojama, ieškoma tiesos. Parodomas savo įrodymų svarumas.</p> <p>Puikiai suprantamos kūrinų idėjos, nepriekaištingai interpretuojama. Pagrįstai remiamasi kontekstu. Argumentavimas įtaigus, jį sunku atremti. Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.</p>
II	<p>Tema suvokta, tekstas aiškus, rodo gebėjimus analizuoti ir apibendrinti, temos plėtotė pakankama. Aptarti reikšmingi problemos / temos aspektai. Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti. Pagrindinė mintis aiški, svarbiausi teiginiai išskiriami. Argumentavimas tinkamas, bet gali būti ne visada svarus. Samprotaujama logiškai, tačiau pernelyg abstrakčiai. Gali būti praleidžiami svarbūs niuansai ir / arba daugiau dėmesio skiriama antraeiliams dalykams negu esmei. Gali būti pristatoma kitokia nuomonė, tačiau negebama jos pagrįstai įvertinti.</p> <p>Kūrinių idėjos suprantamos ir tinkamai interpretuojamos. Pakankamai tikslingai remiamasi kontekstu. Išvados iš esmės pagrįstos, rašančiojo požiūris aiškus. Patvirtinamos, iliustruojamos žinomos tiesos.</p>
I	<p>Tema suvokta, tačiau tekstui trūksta prasminių akcentų, aiškumo, kryptingumo. Gali būti kalbama ne iš esmės arba pagrindžiami ne visi teiginiai. Daromos ne visai pagrįstos išvados. Retai aiškinamos priežastys. Įrodymai pateikiami miglotai, pavyzdžiai ne visai tinkami. Ignoruojamas arba paviršutiniškai įvertinamas akivaizdus alternatyvus požiūris. Rašinyje daug pasikartojimų, bet mintys neišplėtojami. Argumentavimas sekus, paviršutiniškas, nepajėgiama rasti svarių argumentų. Daug nereikalingų smulkmenų / nukrypimų.</p> <p>Kūriniai bandomi interpretuoti, bet trūksta žinių ir gebėjimų. Kontekstas aptartas, bet ne visada tikslingai. Remiamasi išankstiniu žinojimu.</p>
–	Nepasiekė I lygio.

2 lentelė. Kalbos taisyklingumo kriteriniai lygiai

LYGIAI	KALBOS TAISYKLINGUMAS
III	Puikiai vartojama bendrinė lietuvių kalba (gramatikos ir leksikos požiūriu kalba taisyklinga ir tinkama). Tekstas parašytas be klaidų, gali pasitaikyti tik vienas kitas nežymus trūkumas (<i>riktas</i> arba neabejotina <i>atlikties</i> klaida).
II	Bendrinė lietuvių kalba vartojama daugiausia tinkamai ir taisyklingai. Gali pasitaikyti gramatikos ir / ar leksikos, rašybos ir / ar skyrybos klaidų, tačiau jos nekenkia teksto aiškumui.
I	Bendrinė lietuvių kalba vartojama ne visai tinkamai ir taisyklingai. Gramatikos ir / ar leksikos, rašybos ir / ar skyrybos klaidos sunkina teksto supratimą.
–	Nepasiekė I lygio.

3 lentelė. Teksto raiškos kriteriniai lygiai

LYGIAI	TEKSTO RAIŠKA
III	Rašoma aiškiai, sklandžiai, logiškai, glaustai. Minčių santykiams išreikšti tinkamai vartojama kalbos struktūrų įvairovė. Tekstas stilistiškai vientisas, subtiliai organizuotas. Leksika tinkama ir efektyvi. Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Idėjos gali būti perteikiamos kūrybiškai, originalia raiška: kur dera, pateikiama įtikinamų analogijų minčiai suprasti, efektyviai vartojama metaforinė kalba.
II	Rašoma aiškiai, tiksliai. Minčių santykiams išreikšti vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Leksika tinkama. Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Tekstas formaliai organizuotas.
I	Rašoma ne visai aiškiai. Pasitaiko tikslumo, glaustumo trūkumų. Žodynas ribotas. Sakinių sandara mažai įvairuoja. Raiška iš esmės atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Teksto organizavimas padrikas.
–	Nepasiekė I lygio.